

Kratak pregled unosa podatataka pomoću

EpiData

© Jens M. Lauritsen, Michael Bruus & Mark Myatt . EpiData Association, Odense , Denmark 2001.

For further information and download of latest version: See <http://www.epidata.dk>

Šta je EpiData ?

EpiData je program za unos podataka i njihovo dokumentovanje.

Program EpiData koristimo kada smo podatke već prikupili u anketama i kada želimo da izvršimo statističku analizu ili tabeliranje podataka. Moguće je uraditi tabele osnovnih frekvencija i spiskove podataka, ali je ovaj program usmeren na unos i dokumentovanje podataka.

Pomoću ovog programa je moguće definisanje izračunavanja sumarnih skala ili odrediti ograničenja unosa vrednosti. Iz spiska stavki je omogućen izbor i memorisanje odgovarajućih numeričkih šifara (1 = Ne 2= Da), tekstualni spiskovi se eksportuju u obliku "oznaka vrednosti" koji mogu zatim da se koriste u statističkim programima. Vrlo je lak unos datuma, npr. 2301 će se oblikovati u 23/01/2001 ukoliko je unos izvršen u 2001 godini u polje formata "dd/mm/gggg".

EpiData je pogodan kako za jednostavne skupove podataka iz samo jednog izvora podataka (npr. jedna anketa ili jedna laboratorijska prijava), kao i za skupove podataka koji se sastoje iz velikog broja različitih anketa ili iz anketa koje se granaju. Princip programa bazira na jednostavnosti DOS programa EpiInfo verzija 6, koji ima mnogobrojne korisnike širom sveta. EpiData sadrži strukturu datoteke EpiInfo verzija 6, kao i principe u windows okruženju sa usmerenjem na dokumentaciju.

Sve počiva na ideji da korisniku koji piše redove teksta program pomaže tako što tekst konvertuje u formular za unos podataka. Posle pripreme formulara za unos podataka pristupa se definisanju i određivanju koji podaci treba da se unesu u pojedina polja za unos. Na kraju ovog dokumenta je dat dijagram toka i načina rada.

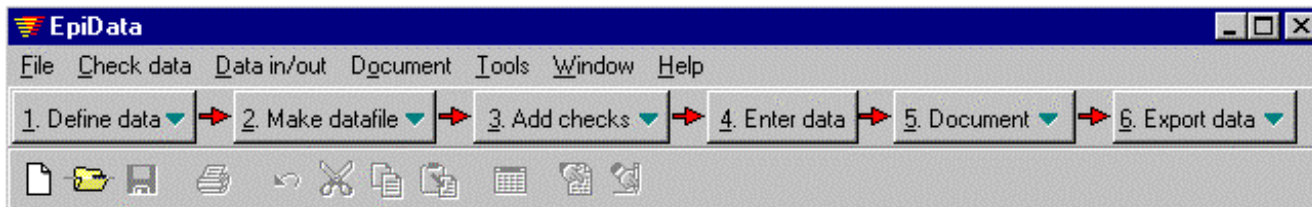
EpiData neće ometati već instalirane programe na vašem računaru.

Osnovni princip programa EpiData je da ne ometa rad već instaliranih programa na računaru. EpiData se sastoji od jedne programske datoteke i malog broja help datoteka. (U tehničkom smislu: EpiData se sastoji od malog broja datoteka i ne zavisi od i ne instalira i ne zamenjuje ni jednu DLL datoteku na vašem računaru. Opcije se memorišu u registru). Standardna "setup.exe" datoteka vam pomaže da program postavite u vaš računar.

Ograničenja

Nema ograničenja broja opservacija (testiran je sa >100.000). Pretražuje pomoću indeksa u 80.000 zapisa za < 1 sec na Pentium I 200Mhz). Sva polja (varijable) moraju biti unutar 999 linija teksta.

Kako se radi sa EpiData

Skrin programa EpiData ima “standardni” windows izgled sa jednim menijem u jednom redu i sa dva tulbara- dva reda dugmadi.

Tulbar "Smerokaz radnog procesa-Work Process toolbar" vas vodi od "1. Definiši podatke" do “6. Eksport podataka” za potrebe analize.

1. Definiši podatke

Podatke definišemo pomoću tri vrste informacija koje se odnose na svaku varijablu:

- A.. Naziv polja za unos (varijabla, npr. v1 ili ekspozicija).
- B.. Tekst koji opisuje varijablu. (npr. pol ili datum rođenja)
- C.. Definicija unosa, npr. ## za dvocifreni broj.

```
Moj prvi obrazac za unos podataka
id      (automatski id broj) <idnum >
v1      pol #
v2      Visina (metri) #.##
v3      Težina (kg) ###.#
bmi     Body Mass Index ###.##
v4      Datum rođenja <dd/mm/yyyy>
starost Starost danas ###
s1      Država u kojoj živi _____
s2      Mesto (Sadašnja adresa) <a >
t1      Današnji datum <Today-dmy>
```

Ostala polja su bulova (yes-da, no-ne) ili Soundex.

Nazivi varijabli mogu biti u dva oblika:

- a. v1pol (8 prvih znakova u rečenici)
- b. v1 (prva reč u rečenici).

2. Oblikuj datoteku.

Posle upisivanja definicija moguće je napraviti pregled obrasca ili odmah možemo da oblikujemo datoteku za podatke.

3. Dodaj/Revidiraj kontrole – za unos podataka

Moćni deo programa EpiData je mogućnost da **specifikujemo pravila i izračunavanja koja se obavljaju u toku unosa podataka.**

- Ograničavanje unosa na određene vrednosti i dodavanje tekstualnog opisa numeričkim šiframa koje se unose.
- Specifikovanje redosleda unosa npr. davanje odgovora na pitanja koja se odnose samo na muškarce, (**jumps-skokovi**).
- Izvršavanje izračunavanja u toku unosa podataka. Npr. starost prilikom posete lekaru na osnovu datuma posete i datuma rođenja. Sumiranje skala i indeksa.
- Help poruke i druge proširene definicije izračunavanja, strukture if .. then ...endif. (Primer je datoteka *first.chk* uzmite je sa <http://www.epidata.dk/downloads/examples/first.htm>).

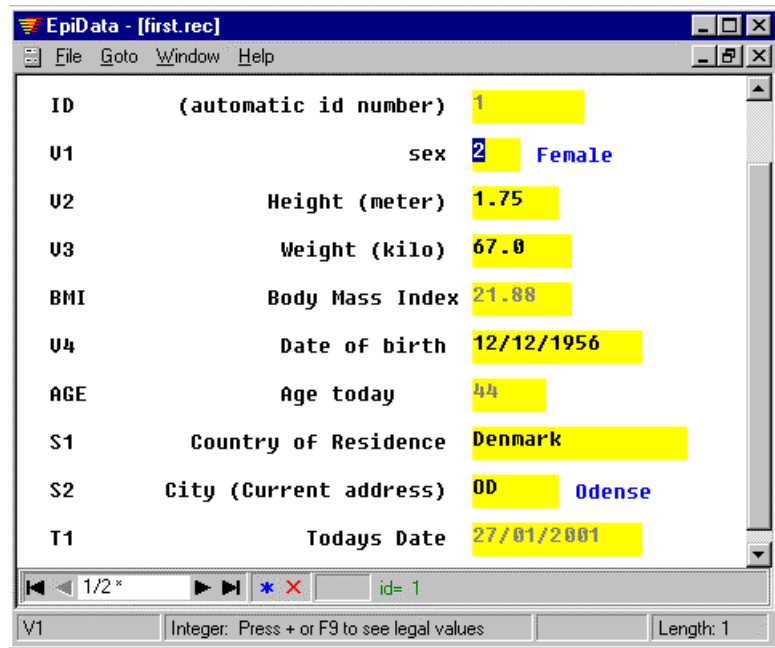
4. Unos podataka

Otvorimo datoteku i unosimo ili pretražujemo podatke. Moguće je i konfigurisanje boje polja i pozadine.. Ovde je bela pozadina i polja žute boje.

Tekst sa objašnjenjem je plave boje udesno od polja, dodat je pomoću EpiData posle unosa podataka na osnovu oznaka i check datoteke. Body mass index i starost se izračunavaju automatski.

Memorisane datoteke:

- A. Datoteka sa definicijom obrasca.
Npr. **first.qes**
- B. Actuelna datoteka sa podacima.
npr. **first.rec**.
- C. Datoteka sa definisanim kontrolama (checks). Npr. **first.chk**
- D. Dodatne datoteke, npr. **first.not** sa primedbama dodatim u toku unosa podataka ili **first.log** sa dokumentacijom.

5. Dokumentovanje podataka

Posle izvršenog oblikovanja datoteke sa podacima omogućeno je dokumentovanje strukture datoteke. primer (deo *first.rec*) je:

```
DATAFILE: C:\data\first.rec
Filelabel: Moja prva test datoteka za podatke je primer

Filesize:          612 bytes
Last revision:     28. Jan 2001 12:14
Number of fields:  7
Number of records: 0
Checks applied:    Yes (Last revision 28. Jan 2001 12:02)
```

Fields in datafile:

No.	Naziv	Oznaka varijable	Vrsta polja	Širina	Kontrole	Oznake vrdnosti
1	id		ID-number	6		
2	v1	pol	Integer	1		pol 1: Muško 2: Žensko 9: Nepoznato
3	v2	Visina (metri)	Fixed number	4:2	Legal: 0.0-2.30,9	
6	v4	Datum rođenja	Date (dmy)	10		

(ostala polja su ispuštena)

Posle unosa podataka spisak vrednosti nekih ili svih zapisa:

```
Observation 1

id          1          v1          Muško          v2          1.92
v4         12/12/1945   s1          denmark        s2          Copenhagen
t1         28/10/2000
```

Moguće je uključiti šifarnik u tabelu frekvencija. (primer ne bazira na zapisu first.rec)

```

v2 ----- Sex
      type: Integer
value labels: pol
range/legal: 1-2,2
missing: 0/25
range: [1,2]
unique values: 2

      tabulation:  Freq.   Pct.   Value  Label
                   11    44.0    1     Muško
                   14    56.0    2     Žensko

v3 ----- Temp
      type: Floating point
range/legal: 36.00-40.00
missing: 0/25
range: [36.00,37.50]
unique values: 12

      mean: 36,84
      std. dev: 0,37

```

6. Eksport podataka radi analize i čuvanja.

Rutina backup – pravljenje kopije izvršava kopiranje svih datoteka koje su povezane sa odgovarajućom datotekom odabranom da se napravi njena kopija u izabranu direktoriju/folder.

Alati i ostalo

Epidata sadrži i druge mogućnosti kao što je poređenje dve datoteke i pravljenje spiska razlika na nivou zapisa. Ažuriranje strukture datoteke sa podacima. Hijerarhijsko šifriranje. Kada se u potpunosti razvije biće moguć i relacioni unos podataka, provera logičke konzistencije i funkcija za dodavanje proširenja menija od strane korisnika kao i jezika za kontrolnu datoteku.

Analiza

datoteke koje su oblikovane pomoću programa EpiData mogu bez ikakvih problema da se analiziraju u EpiInfo. Za ostale programe podaci se eksportuju kao jednostavne datoteke (podaci i nazivi varijabli: comma separated ascii file, dbaseIII ili Excel) ili se potpuno eksportuju (podaci i nazivi varijabli, plus oznake: Stata verzija 4-7, i SPSS, i SAS).

Izvori za podršku

Help datoteka i različiti dopunski dokumenti mogu se dobiti na <http://www.epidata.dk>.

O EpiData

EpiData je program za unos podataka za Windows 95/98/NT/2000 (32 bit).

Program oblikovali Jens M. Lauritsen, Michael Bruus, Mark Myatt.

Programirao Michael Bruus, Denmark.

Finansiranje i zahvala.

Razvoj programa **EpiData** finansirali su:

County of Funen, Denmark. Brixton Health, Wales UK. Danish Data Archives/ERAS, Denmark, University of Southern Denmark, Faculty of Health. Valid International. London UK. London School of Hygiene & Tropical Medicine, UK. International Centre for Eye Health, London UK.

EpiData je oblikovan tako da omogućava rad sa datotekama strukture qes-chk-rec za unos podataka na način kao što se to vrši u Epi Info V6. Epi Info 2000 ima potpuno drugačiju strategiju. Više o Epi Info 2000 možete pročitati na Epi Info homepage, vidi <http://www.cdc.gov/epiinfo>. Za potpuni spisak onih kojima smo zahvalni vidi help datoteku. Posebno se zahvaljujemo svima koji su razvili principe EpiInfo v.6 .

Međunarodne verzije programa rade druge institucije. Vidi naslovnu stranu ovog dokumenta.

za doprinose i donacije daljeg razvoja programa i dokumentacije pošaljite e-mail na:

info@epidata.dk

Način citiranja:

Lauritsen JM, Bruus M, Myatt M. EpiData, A tool for validated dataentry and documentation of data. EpiData Association, Odense Denmark 2001. (version x.y). For translated versions add (xxxxx jezička verzija preveo)

Upozorenje

Program EpiData je razvijen a njegov rad testiran da bi se obezbedio siguran unos podataka i dokumentacije istih. Dali smo sve od sebe da napravimo siguran program, ali ne možemo preuzeti odgovornost za eventualne greške, gubitak podataka, radnog vremena ili druge gubitke prouzrokovane u vezi sa programom.

Primer check datoteke: (omit this page in translation or include link to:

[Http://www.epidata.dk/downloads/examples/first.htm](http://www.epidata.dk/downloads/examples/first.htm))

```
----- first.chk -----
* revidirana first.chk datoteka; definicije, unos, i izračunavanja
LABELBLOCK
  LABEL sex
    1 Musko
    2 Zensko
  END
  LABEL string
    OD Odense
    BLT Baltimore
    REY "Reykjavik Iceland"
    SID Sidney
    NDH "New Delhi"
    MOM Mombassa
    BUE "Buenos Aires"
  END
END

ID
  * Ovime se prikazuje vrednost ID iz zapisa unetog u status bar
  type statusbar "id= " Green
end

V1
  * comment legal definiše dozvoljene vrednosti i ispisuje tekst na skrin
  COMMENT LEGAL USE sex
  TYPE COMMENT
END

V2
  * Ograničen unos vrednosti na raspon 1.0-2.10 i na vrednost 9
  RANGE 1.0 2.10
  LEGAL
  9
  END
END

V3
  AFTER ENTRY
  BMI=v3/(v2^2)
```

```
END
```

```
END
```

```
BMI
```

```
NOENTER
```

```
END
```

```
V4
```

```
AFTER ENTRY
```

```
AGE=trunc((t1-v4)/365.25)
```

```
END
```

```
END
```

```
AGE
```

```
NOENTER
```

```
END
```

```
S2
```

```
COMMENT LEGAL USE string
```

```
TYPE COMMENT
```

```
END
```

```
----- first.chk -----
```